

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119206849
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Krišková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1119206849.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Kriškovej a členov senátu JUDr. Nory Vladovej a Mgr. Štefana Zelenáka v právnej veci žalobcu: SOSTEAM SLOVAKIA, s. r. o., Budatínska 43, 851 06 Bratislava, IČO: 45 414 408, zastúpeného: Advokátska kancelária MULARČÍK A PARTNERI, s. r. o., Nám. M. Benku 15, 811 07 Bratislava, IČO: 36 860 522, proti žalovanému: Wüstenrot poisťovňa, a.s., Digital park I, Einsteinova 21, 851 01 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 31 383 408, zastúpenému: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 1.030,70 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 29Cb/52/2019 zo dňa 15.10.2021 takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 29Cb/52/2019 zo dňa 15.10.2021 potvrdzuje.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že žalobu zamietla a žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručou Okresnému súdu Bratislava I dňa 18.05.2019 domáhala proti žalovanej zaplatenia sumy 1.030,70 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.030,70 Eur od 17.06.2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. V návrhu žalobkyňa uviedla, že 20.05.2017 došlo v Bratislave na Račianskej ulici k znečisteniu vozovky a príslušného terénu unikajúcimi prevádzkovými kvapalinami z havarovaného vozidla Volkswagen Passat, EČV: V., ktorého vodičom bol U.. P. X., bývajúcí v V., G. XXXX/XX (ďalej len „vodič“). Motorové vozidlo bolo povinne zmluvne poistené u žalovanej. Správcom predmetnej cestnej komunikácie je Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej aj „správca komunikácie“). Vodičovi v zmysle § 43 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznikla povinnosť odstrániť znečistenie predstavujúce prekážku cestnej premávky. Keďže vodič si túto povinnosť nesplnil (tento druh poškodenia vyžaduje kvalifikovaný zásah subjektu špecializovaného na odstraňovanie poškodenia vozovky), táto povinnosť prešla na správcu, ktorý na zabezpečenie tejto povinnosti mal so žalobkyňou uzavretú zmluvu o spolupráci pri odstraňovaní prekážok z 11.04.2017. Na základe predmetnej zmluvy - telefonickej objednávky správcu komunikácie, ktorá bola následne aj písomne potvrdená a so súhlasom vodiča pristúpila žalobkyňa k odstráneniu znečistenia. Za odstránenie znečistenia vystavila žalobkyňa vodičovi motorového vozidla faktúru znejúcu na žalovanú sumu, ktorú vodič a ani žalovaná, ako zodpovedný poisťovateľ neuhradila. Dňa 29.05.2017 žalobkyňa prostredníctvom spoločnosti Green recovery s. r. o., IČO: 48 334 634, so

sídlom Dunajská 15/A, 811 08 Bratislava svoj nárok uplatnila v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“) priamo voči žalovanej ako zodpovednému poisťovateľovi.

3. Okresný súd Bratislava I uznesením z 19.09.2019 sp. zn. 29Cb/52/2019 vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobe žalobkyne. Žalovaná svoje procesné právo využila a v podaní doručenom súdu 04.11.2019 namietala, že domnelá pohľadávka žalobkyne neexistuje, uplatnený nárok nie je nárokom na náhradu škody v zmysle zákona o PZP - nemožno ho subsumovať pod žiaden z nárokov podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, uplatnený nárok je vylúčený z poistného krytia a zodpovedným subjektom za znečistenie komunikácie môže byť iba vodič motorového vozidla. Poukázala aj na zmluvu, podľa ktorej sa žalobkyňa zaviazala vykonať práce pre správcu komunikácie bezodplatne. Správcovi komunikácie preto nevznikli žiadne náklady, a teda ani škoda. Správca komunikácie preto nikdy nemohol evidovať pohľadávku proti vodičovi, keďže na odstránenie prekážky na cestnej komunikácii nevyvaloval žiadne finančné prostriedky. Nemohlo tak dôjsť ani k prevodu vlastníckeho práva k pohľadávke na náhradu škody, keďže táto neexistovala. Navrhla preto žalobu žalobkyne zamietnuť. K vyjadreniu priložila žiadosť o poskytnutie súčinnosti z 12.07.2017 adresovanú žalobkyňu, list žalobkyňu z 08.09.2017, stanovisko k poistnej udalosti z 21.09.2017 adresované správcovi komunikácie, list spoločnosti Green recovery s. r. o. z 29.05.2017, faktúru č. 17100237 z 23.05.2017 znejúcu na sumu 1.030,70 Eur, fotodokumentáciu poškodenia, oznámenie poškodeného o poistnej udalosti, poistnú zmluvu.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b), § 15 ods. 1 zákona o PZP, § 3d ods. 3, 5 a 6 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon).

5. Podľa súdu prvej inštancie v predmetnom konaní nebolo sporné, že došlo k znečisteniu vozovky prevádzkovými kvapalinami unikajúcimi z motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovanej na Račianskej ulici v Bratislave, ktorej vlastníkom je Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava a správcom Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Nebolo sporné ani to, že znečistenie vozovky bolo odstránené žalobkyňou, ktorá za vykonané práce vystavila faktúru č. 17100237 z 23.05.2017 znejúcu na sumu 1.030,70 Eur a napokon ani to, že žalovaná odmietla poskytnúť plnenie.

6. Súd prvej inštancie sa zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou žalobkyne a pasívnou vecnou legitimitáciou žalovanej, pričom dospel k záveru o ich nedostatku. Pokiaľ žalobkyňa argumentovala, že prekážku odstránila na základe výzvy správcu komunikácie nemá žalobkyňa podľa názoru súdu aktívnu vecnú legitimitáciu, pretože práce vykonala na základe absolútne neplatného právneho úkonu - zmluvy. Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy je totiž ako správca komunikácie jediným kompetentným subjektom poverený udržiavaním pozemných komunikácií vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky v stave zodpovedajúcom účelu, a teda aj v prípade znečistenia týchto komunikácií, toto znečistenie odstrániť. Ustanovenie § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona neumožňuje rozdelenie jednotlivých oprávnení správcu cesty medzi viaceré subjekty navzájom. Inými slovami, uvedené ustanovenie sa vôbec netýka riešenia postupu, kedy obec ako správca cesty hodlá určité oprávnenie správcu cesty (avšak nie všetky oprávnenia) preniesť na iný subjekt a sám pritom zostať správcou cesty (takýto postup nie je dovolený ani inými právnymi predpismi). Gramatickým výkladom dospejeme k záveru, že prenos právomocí správcu cesty nie je možný na obchodnú spoločnosť už existujúcu, ale výlučne na obchodnú spoločnosť založenú/zriadenú osobitne iba na tento účel. V opačnom prípade by požiadavka zákonodarcu vyjadrená slovami „právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené“ nemala opodstatnenie. Žalobkyňa preto nie je spôsobilým subjektom na to, aby vykonávala správu cesty (aby na ňu boli prenesené niektoré práva a povinnosti správcu cesty), pretože podľa výpisu z obchodného registra na takýto účel ani nebola správcou cesty založená/zriadená. Pokiaľ teda nebola prekážka (znečistenie komunikácie) odstránená správcou komunikácie alebo právnickou osobou pre tento účel založenou alebo zriadenou, išlo o zákonom neprípustné prenesenie výkonu právomoci pri správe miestnej komunikácie. Nemohol preto žalobkyňa ani vzniknúť nárok na náhradu vynaložených nákladov spojených s odstránením prekážky voči žalovanej, čo je samo o sebe dôvodom pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu, pretože ustanovenia cestného zákona o zverení práv a povinností verejnej povahy určeným subjektom sú kogentnej povahy, a teda len správca cesty bol oprávnený znečistenie komunikácie odstrániť. Právny poriadok Slovenskej republiky nedovoľuje, aby správca cesty preniesol predmetné oprávnenie verejnoprávneho charakteru na akýkoľvek iný podnikateľský subjekt, a preto ak tak správca cesty na základe zmluvy urobil, je toto poverenie podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné (keďže obchádza vyššie citované ustanovenia cestného zákona a

zároveň je s nimi v rozpore) a žalobkyňa na základe neho nemohla získať oprávnenie na výkon verejnej moci na odstraňovanie prekážok na komunikáciách (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/11/2011).

7. Podľa súdu prvej inštancie žalovaná v danom spore nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, čo súd vyvodil zo znenia samotnej zmluvy. Konkrétne v článku 2 bode 2 zmluvy sa Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „HMB“) zaviazalo, že v prípade ekologického odpadu vzniknutého v priamej príčinnej súvislosti s prekážkou bude informovať účastníka cestnej premávky o možnosti odstránenia ekologického odpadu žalobkyňou. Podľa článku 2 bodu 8 zmluvy sa ekologickým odpadom rozumie najmä ropné látky a ich deriváty, ktorých únik z vozidla tvoriaceho prekážku hrozí. V spore nebol sporným únik ropných derivátov, čo napokon potvrdzuje aj v spise doložená fotodokumentácia. Na už uvedené potom nadväzuje článok 2 bod 3 zmluvy, ktorý umožňuje žalobkyni výkon len na základe písomného súhlasu (formulár č. 1) a konkrétnej požiadavky účastníka cestnej premávky, ktorý je povinný prekážku cestnej premávky odstrániť. Do spisu bol zo strany žalobkyne predložený formulár č. 1, z ktorého vyplýva, že vodič motorového vozidla, ktorý prekážku na ceste spôsobil súhlasil, aby prekážku odstránila žalobkyňa. Teda vodič, ktorý spôsobil prekážku na ceste, si svoju povinnosť podľa bodu 16. tohto rozsudku splnil prostredníctvom žalobkyne. Na základe jeho súhlasu preto vznikol medzi ním a žalobkyňou právny vzťah, ktorého obsahom sú vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán, t. j. žalobkyňa odstránila za vodiča na základe jeho súhlasu prekážku a za toto odstránenie prekážky je vodič povinný žalobkyni zaplatiť. Žalovaná neprepláca z PZP náklady z právneho vzťahu, ktorý dobrovoľne uzavrel vodič so žalobkyňou.

8. Zároveň podľa názoru súdu prvej inštancie vzniknutá škoda nie je krytá povinným zmluvným poistením, pretože škoda vznikla vodičovi motorového vozidla, keďže ako to vyplýva z bodu 16. tohto rozsudku prekážku na ceste odstraňuje správca cesty na náklady vodiča, ktorý prekážku spôsobil a bezodkladne ju neodstránil. Poistné plnenie poskytované podľa zákona o PZP nie je neobmedzené a nehradí sa z neho všetky ujmy, ktoré poškodenému v dôsledku škodovej udalosti vznikli, ale len nároky taxatívne uvedené v § 4 zákona o PZP, ak nie sú vylúčené § 5 zákona o PZP. Ak teda zákon o PZP určitý druh nároku výslovne neupravuje, je jeho náhrada z povinného zmluvného poistenia vylúčená. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 2 zákona o PZP, odstránenie vytečených prevádzkových kvapalín z poškodeného motorového vozidla celkom zjavne nie je škoda na zdraví a ani náklad pri usmrtení, nie je ušlým ziskom a ani účelne vynaloženým nákladom spojeným s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa zákona o PZP. Zákon o PZP nepočíta s úhradou nákladov na odstránenie prekážky z komunikácie v podobe vytečených prevádzkových kvapalín, pretože ako už bolo vyššie uvedené, tieto náklady má znášať výlučne osoba, ktorá prekážku spôsobila.

9. V závere súd prvej inštancie poukázal na to, že pokiaľ žalobkyňa argumentovala odkazom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/39/2020 z 14.04.2021, súd uvádza, že odvolací súd sa vecou nezaoberal z hľadísk ako súd v tomto spore. Okrem toho závery súdu prezentované v bode 23. - 25. tohto rozsudku sú plne v súlade s tam uvedenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pričom tieto závery sa dajú aplikovať aj na tento spor.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., teda podľa zásady úspechu v spore.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v zmysle § 365 ods. 1 písm. f), h) C.s.p. Uviedol, že správca nedelegoval na neho žiadnu správcovskú činnosť. Toto žalobca vo svojich podaniach a ani vyjadreniach nikdy neuvádzal a preto je takýto výklad súdu ustanovenia § 3d cestného zákona nesprávny a nelogický. Gramatický výklad, ktorý súd prvej inštancie použil, aby dospel k takémuto záveru, je nesprávny. Správca cestnej miestnej komunikácie na to, aby si splnil všetky povinnosti mu vyplývajúce z platných právnych predpisov by musel pod svoju činnosť ako správcu nakumulovať veľké množstvo dielčích úkonov, ktoré by vykonával a zároveň by musel disponovať aj oprávneniami rôzneho druhu ako je napríklad nakladanie s nebezpečným odpadom. Pod správu správcu cestnej miestnej komunikácie v tomto prípade spadá celé Hlavné mesto Bratislava a teda cesty I., II. a III. triedy. Bežnú údržbu zabezpečuje správca vo vlastnej réžii, avšak pokiaľ ide napríklad o opravu vozovky, tak je pochopiteľné, že správca nie je tým subjektom, ktorý vykonáva svojpomocne takúto činnosť. Opravu vykonáva spoločnosť špecializujúca sa na takúto činnosť. Za takýmto istým účelom mal správca uzavreť zmluvu so žalobcom, aby nedošlo k tomu, že si správca nesplní nejakú svoju povinnosť

uloženú mu zákonom (napr. podľa § 43 ods. 1 Zákona o cestnej premávke). Preto má žalobca za to, že takýmto výkladom cestného zákona súdom prvej inštancie došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Opätovne žalobca uvádza, že ani zo zmluvy ani z nijakého iného ustanovenia nevyplýva, že by správca previedol na žalobcu výkon správy. Žalobca pred súdom takúto argumentáciu ako uviedol súd prvej inštancie nikdy nepoužil, práve žalobca poukazyval na pojednávaní, že nejde o prenos kompetencií zo správcu na žalobcu. Preto žalobca nepovažuje za správny výklad ako to uvádza súd prvej inštancie aj v bodoch 23. a nasl. odôvodnenia. Žalobca ďalej uvádza, že ani zo zmluvy uzavretej medzi ním a správcou nevyplýva, že by správca delegoval na žalobcu svoje práva a povinnosti vyplývajúce z cestného zákona, prípadne že by ho poveril výkonom jeho kompetencií podľa cit. predpisu, ale vyplýva z nej len, že ho zmluvne poveril technickou realizáciou činnosti spočívajúcej v odstránení prekážky cestnej premávky (škody pri tom vzniknutej). Správca preto nepostupoval v rozpore so zákonom, keď predmetnú zmluvu uzavrel.

12. Vytyka súdu prvej inštancie, že nebral do úvahy uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/69/2020 zo dňa 14.04.2021, kde už súd v obdobnom prípade vyslovil, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný, že legitimácia mu vyplýva z hmotného práva, a to zo zákona o PZP, nakoľko nárok na náhradu škody v dôsledku znečistenia cestnej komunikácie prevádzkou motorového vozidla je nárokom z PZP ako aj právnej úpravy poistenia v Občianskom zákonníku. Krajský súd v Bratislave sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na základe vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie je nesporné, že k znečisteniu vozovky došlo a kým a aj to, kto odstránil znečistenie a komu vznikla škoda a aj tá skutočnosť, že na uvedenú škodu sa vzťahuje poistenie vodiča vozidla. Preto je podľa jeho názoru nepochopiteľná argumentácia súdu prvej inštancie v tomto posudzovanom prípade, kde sa odklonil od rozhodnutia súdu vyššej inštancie a spochybnil tak rozhodnutie, ktoré je pre neho záväzné. Súd prvej inštancie sa odvolal v bode 28. odôvodnenia, že v prípade vedenom pod sp. zn.: 3Cob/69/2020 sa odvolací súd nezaoberal vecou z hľadísk ako súd v tomto spore. K tomuto žalobca uvádza to, čo už uviedol aj v bode 2. svojho odvolania, že nejde o prenesenie výkonu správy. Navyše aj v prípade 3Cob/69/2020 boli rovnaké námietky na strane žalovaného ako poisťovne teda aktívna vecná legitimácia, pasívna vecná legitimácia.

13. Podľa žalobcu jeho zásah musí byť preto bezprostredný, aby zabránil ďalšiemu šíreniu škody. Ak by nezasiahol včas, tak by mohlo dôjsť k následku prenikania pohonnej látky do celej asfaltovej vrstvy. Následkom takéhoto prenikania látok do vozovky by mohlo postupom času spôsobiť rozrušovanie zmesi a tým k vzniku porúch. Odstraňovanie pohonných látok uniknutých na teleso vozovky možno vykonať mechanicky a v kombinácii s použitím chemických látok. Ide o nutnosť, aby sa vypustená pohonná hmotnosť naviazala na inú látku a následne aby mohla byť vykonanými mechanizmami vzniknutá zmes látok odstránená. Z tohto dôvodu uvedené položky vo faktúre sú riadne opodstatnené a preukázané na odstránenie škody. Hydrofóbny sorbent, biodegradačný roztok sú látky, ktoré viažu na seba práve vytečené prevádzkové kvapaliny a zachytávajú ich, aby sa nerozšírovali na väčšiu plochu. Následne musia byť mechanicky odstránené a to sú položky vo faktúre ďalej uvedené, ako likvidácia odpadu, nádoba na odpad. Okamžitý zásah na odstránenie možných následkov rozliatych pohonných hmôt a prevádzkových kvapalín na cestnej vozovke je bezpodmienečne potrebný. Možno jednoznačne konštatovať, že uniknuté kvapaliny spôsobia rôzne druhy porúch a poškodenia na vozovke a cestnom telese, a je nevyhnutné možným príčinám vzniku takýchto porúch včas zabrániť, najmä pokiaľ sa to týka ochrany životného prostredia a bezpečnosti cestnej premávky. Momentom vzniku poškodenia (škody) na vozovke je v danom kauzálnom priebehu už únik pohonných hmôt na teleso vozovky. V momente preniknutia pohonnej látky na povrch vozovky preto možno hovoriť o vzniku škody. V danom prípade ide o znečistenie vozovky prevádzkovými kvapalinami a teda spôsobenie škody, čo podľa neho jednoznačne spadá pod ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov, čo konštatovali už súdy v rozhodnutiach žalobcom predložené a tým je aj daná pasívna vecná legitimácia žalovaného.

14. Žalobca má za to, že vzhľadom k uvedenému nemá právnú istotu, pretože súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil žalobcov návrh ako už bolo uvedené v tomto odvolaní a v zmysle judikatúry, ktorú nemožno aplikovať na tento konkrétny prípad, keďže ide o odlišné prípady. Žalobca a správca nemali nikdy úmysel a nebolo to ani cieľom uzavretých zmlúv medzi nimi, aby došlo k posudzovaniu prác, ktoré vykonal žalobca pre správcu, že išlo o prenesenie výkonu správy zo správcu na žalobcu a teda, že podľa súdu malo ísť o zákonom neprípustné prenesenie výkonu právomoci pri správe miestnej

komunikácie. Práve naopak, uzavretá zmluva medzi správcom a žalobcom bola z dôvodu, že žalobca je vybavený technikou na odstránenie prekážok po dopravnej nehode, alebo škodovej udalosti, disponuje príslušnými oprávneniami, aby mohol nakladať s nebezpečným odpadom, čím bez pochyb vytečené prevádzkové kvapaliny a motorový olej sú, je schopný zasiahnuť bezprostredne rýchlo a dostaviť sa na zásah, aby spôsobená prekážka a škoda na ceste bola odstránená v čo možno najkratšom čase. Navyše, ako už bolo uvedené, hlavným rozdielom medzi súdom použitou judikatúrou a žalobcovým návrhom je, že v prípade žalobcovho návrhu došlo ku škode, ktorá v judikatúre súdom aplikovanej nebola uvedená. Súd sa ani nezaoberal zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorú žalobca predložil uzavretú medzi správcom a žalobcom, čo žalobca považuje za podstatnú náležitosť pre vymáhanie pohľadávok žalobcu v súdnych konaniach.

15. Na základe vyššie uvedeného žiada odvolací súd, aby rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.10.2021 sp. zn.: 29Cb/52/2019 zmenil v zmysle § 388 CSP tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a v prípade, že odvolací súd dospeje k záveru, že rozsudok nemožno zmeniť pre existenciu závažných väd, tak aby ho zrušil v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) CSP a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec vrátil sudu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním doručeným súdu dňa 14.12.2021. Uviedol, že jednou z podstatných skutočností v tomto spore je, že správa cestných komunikácií je preneseným výkonom štátnej správy a v danom prípade spadá do réžie Magistrátu Hlavného mesta SR, ako správcu komunikácie v zmysle § 3d ods. 5 písm. d) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“). Súd preto dospel k správnej konklúzii, že „Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy je totiž ako správca komunikácie jediným kompetentným subjektom poverený udržiavaním pozemných komunikácií vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky v stave zodpovedajúcom účelu, a teda aj v prípade znečistenia týchto komunikácií, toto znečistenie odstrániť. Ustanovenie § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona neumožňuje rozdelenie jednotlivých oprávnení správcu cesty medzi viaceré subjekty navzájom. (...) Gramatickým výkladom dospejeme k záveru, že prenos právomocí správcu cesty nie je možný na obchodnú spoločnosť už existujúcu, ale výlučne na obchodnú spoločnosť založenú/zriadenú osobitne iba na tento účel. V opačnom prípade by požiadavka zákonodarcu vyjadrená slovami „právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené“ nemala opodstatnenie. Žalobkyňa preto nie je spôsobilým subjektom na to, aby vykonávala správu cesty (aby na ňu boli prenesené niektoré práva a povinnosti správcu cesty), pretože podľa výpisu z obchodného registra na takýto účel ani nebola správcom cesty založená/zriadená (ods. 23 napadnutého rozsudku). Na odstránenie prekážky z cestnej komunikácie (v rámci výkonu správy ciest) tak bol oprávnený buď Magistrát Hlavného mesta SR alebo právnická osoba ním na tento účel založená alebo zriadená. Žalobca však nie je subjektom podľa § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona, preto nie je daná jeho aktívna vecná legitímácia.

17. Žalovaný sa v celom rozsahu stotožňuje aj so záverom o absencii jeho pasívnej vecnej legitímácie, ktorú namietal už vo vyjadrení k žalobe. Poukázal na to, že do spisu bol zo strany žalobkyne predložený formulár č. 1, z ktorého vyplýva, že vodič motorového vozidla, ktorý prekážku na ceste spôsobil súhlasil, aby prekážku odstránila žalobkyňa. Teda vodič, ktorý spôsobil prekážku na ceste si svoju povinnosť podľa bodu 16. tohto rozsudku splnil prostredníctvom žalobkyne. Na základe jeho súhlasu preto vznikol medzi ním a žalobkyňou právny vzťah, ktorého obsahom sú vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán, t. j. žalobkyňa odstránila za vodiča na základe jeho súhlasu prekážku a za toto odstránenie prekážky je vodič povinný žalobkyňi zaplatiť. Právny vzťah nevznikol medzi správcom komunikácie a vodičom, pretože touto argumentáciou sa popiera zápis vo formulári č. 1, kde je vyslovene uvedený súhlas vodiča, ako aj samotná zmluva. Je tiež toho názoru, že nárok, ktorého sa žalobca v tomto konaní domáha, navyše nie je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Rozsah poistného krytia totiž vymedzuje ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoPZP“). Ide o taxatívny výpočet nárokov, ktoré je poisťovateľ povinný v prípade škodovej udalosti nahradiť za poisteného. Náklady na odstránenie prekážky nemožno subsumovať pod žiaden z nárokov podľa § 4 ods. 2 ZoPZP.

18. Žalovaný navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

19. V ďalších písomných vyjadreniach strany sporu zotrvali na svojej doterajšej argumentácii.

20. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) prejednal vec podľa § 380 ods. 1 bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s ust. § 219 ods. 3 C.s.p. oznámený na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave dňa 5.3.2024. Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie a s dôvodmi odvolania žalobcu, vyjadrením žalovaného, odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu proti rozsudku nie je možné vyhovieť.

21. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

22. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, keďže súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov správne zistil skutkový stav, zrozumiteľným spôsobom vysvetlil z ktorých dôkazov vychádzal, aké skutočnosti mal vykonanými dôkazmi preukázané, dôkazy vyhodnotil a zistený skutkový stav správne právne posúdil podľa citovaných príslušných ustanovení zákona o PZP, cestného zákona a zákona o cestnej premávke. Súd prvej inštancie dal v odôvodnení napadnutého rozsudku jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na sporné otázky a vysporiadal sa so všetkými podstatnými argumentami sporových strán. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia a k jednotlivým odvolacím námietkam dopĺňa odvolací súd nasledovné:

24. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že v konaní nebolo sporné, že došlo k znečisteniu vozovky prevádzkovými kvapalinami unikajúcimi z motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného na Račianskej ulici v Bratislave, ktorej vlastníkom je Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava a správcom Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava. Nebolo sporné ani to, že znečistenie vozovky bolo odstránené žalobcom, ktorý za vykonané práce vystavil faktúru č. 17100237 z 23.05.2017 znejúcu na sumu 1.030,70 Eur a napokon ani to, že žalovaný odmietol poskytnúť plnenie. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu a pasívnou vecnou legitimáciou žalovaného, pričom dospel k správne právnemu záveru o ich nedostatku.

25. Odvolací súd poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide - stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa používa pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je, alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (bližšie vid' rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/192/2004, citovaný v uznesení ÚS SR č. k. III. ÚS 473/2017-14 zo dňa 01.08.2017).

26. Podľa § 3d ods. 5 písm. d) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) správu pozemných komunikácií vykonávajú, ak ide o prejazdné úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne komunikácie a účelové komunikácie vo vlastníctve obce - obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

27. Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba zákon o cestnej premávke), kto spôsobil prekážku cestnej premávky, je povinný ju

bezodkladne odstrániť. Ak to neurobí, je povinný ju bezodkladne odstrániť na jeho náklady správca cesty. Ten, kto odstráni prekážku cestnej premávky, je povinný bezodkladne zabezpečiť aj odstránenie predmetov a odpadov prekážajúcich v zjazdnosti na ceste, ktoré s prekážkou cestnej premávky súvisia.

28. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k záveru, že žalobca nie je subjektom spôsobilým na vykonávanie správy cesty. Za rozhodujúce odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie považuje, že správa cestných komunikácií je preneseným výkonom štátnej správy a v danom prípade spadá do réžie Magistrátu Hlavného mesta SR, ako správcu komunikácie v zmysle § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona. Žalobca preto nie je spôsobilým subjektom na to, aby vykonával správu cesty (aby na ňu boli prenesené niektoré práva a povinnosti správcu cesty), pretože podľa výpisu z obchodného registra na takýto účel ani nebol správcom cesty založený, resp. zriadený. Na odstránenie prekážky z cestnej komunikácie (v rámci výkonu správy ciest) tak bol oprávnený buď Magistrát Hlavného mesta SR alebo právnická osoba ním na tento účel založená alebo zriadená. Správca komunikácie uzatvorením Zmluvy o spolupráci pri odstraňovaní prekážok so žalobcom zo dňa 11.4.2017 postupoval v rozpore s uvedenými zákonmi, keďže preniesol časť preneseného výkonu miestnej štátnej služby na súkromnú osobu - podnikateľa podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, ktorý nevykonáva činnosť vo verejnom záujme. Žalobca nie je subjektom podľa § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona, preto nie je daná jeho aktívna vecná legitímácia.

29. Odvolací súd podporne a analogicky poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 70/2003, ktorý uviedol, že správca miestnej komunikácie podľa ust. § 3d ods. 5 písm. c) zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, pri odstraňovaní vozidla z komunikácie vystupuje ako orgán verejnej moci (správy) a nemôže právomoci správcu komunikácie previesť na iný podnikateľský subjekt, a to ani po stránke technickej (čo sa týka zabezpečenia samého, výkonu odstránenia vozidla). Odstrániť vozidlo z miestnej komunikácie je oprávnená vykonať buď len obec sama (správca komunikácie), alebo právnická osoba ňou na tento účel založená alebo zriadená. Ani technický výkon odstraňovania vozidiel teda nemožno preniesť na iný subjekt, ktorý nie je správcom komunikácie. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca nebol zriadený ako správcom na túto činnosť a preto na žalobcu nemohol byť prenesený výkon verejnej správy v rozsahu čistenia komunikácii /analogicky rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 70/2003/ a preto je zmluva neplatná a žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitímovaný.

30. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nerešpektoval právny názor vyslovený v uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/69/2020-349 zo dňa 14.4.2021 v skutkovo a právne obdobnom spore, odvolací súd uvádza, že sa s odvolacou námietkou nestotožňuje. Predovšetkým zdôrazňuje, že súd nie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v inom konaní, treba však pripustiť, že z hľadiska právnej istoty je vhodné, aby súdy v skutkovo a právne totožných veciach rozhodovali rovnako. Preto sa odvolací súd oboznámil so zrušujúcim uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 3Cob/69/2020 a zistil, že v zrušujúcom uznesení odvolací súd (senát 3Cob) neposudzoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v súlade s § 3d ods. 5 písm. d) zákona č. 135/1961 Zb. a § 43 ods. 1 zákona č. 8/2009 Zb. o cestnej premávke, na základe čoho súd prvej inštancie v konaní vedenom po zrušení rozsudku č. k. 27Cb/200/2018-231 z 18.10.2019 opätovne vec prejednal a posúdil aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu z hľadiska ako je uvedené aj v prejednávanej veci. Vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 27Cb/200/2018 zo dňa 28.9.2022, ktorý bol potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/6/2023 zo dňa 15.3.2023, pričom dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. K totožnému právnemu záveru dospel odvolací súd aj v rozsudku sp. zn. 3Cob/250/2021 zo dňa 25. 5. 2022, kde bol žalobcom totožný subjekt ako v prejednávanej veci (SOSTEAM SLOVAKIA, s.r.o.).

31. Podľa odvolacieho súdu teda možno uzavrieť, že napadnuté rozhodnutie je v súlade s rozhodovacou súdnou praxou na Krajskom súde v Bratislave, ktorá ustálila, že žalobca nie je subjektom podľa § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona, preto nie je daná jeho aktívna vecná legitímácia. Rozhodnutím je naplnený princíp vyslovený v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 19/2016, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súvislosti s odlišným rozhodovaním v skutkovo a právne zhodných alebo obdobných veciach výslovne skonštatoval, že: „K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy (PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom.

32. Odvolací súd zdôrazňuje, že nedostatok aktívnej vecnej legitímácie je dôvodom na zamietnutie žaloby, keďže však súd prvej inštancie posudzoval dôvodnosť žaloby aj z ďalších hľadísk a jeho závery boli napadnuté odvolaním, preskúmal odvolací súd aj tieto odvolacie námietky.

33. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou, že súd prvej inštancie nesprávne interpretuje znenie zákona o PZP, konkrétne § 4 ods. 2 písm. b) svojimi tvrdeniami v odôvodnení rozsudku, že vytečené prevádzkové kvapaliny nespádajú pod okruh nárokov, ktoré je možné priznať, nakoľko nedošlo ku škode. Na podporu svojej argumentácie žalobca uvádza, že ide preukázateľne o spôsobenie škody vytečenými prevádzkovými kvapalinami, ako to konštatoval aj Krajský súd v Bratislave v uznesení sp. zn. 3Cob/69/2020 zo dňa 14.04.2021. Podľa odvolacieho súdu nárok, ktorého sa žalobca v tomto konaní domáha, nie je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Rozsah poistného krytia totiž vymedzuje ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoPZP“). Ide o taxatívny výpočet nárokov, ktoré je poisťovateľ povinný v prípade škodovej udalosti nahradiť za poisteného. Náklady na odstránenie prekážky nemožno subsumovať pod žiaden z nárokov podľa § 4 ods. 2 ZoPZP.

34. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Podľa § 43 ods. 1 zákona o cestnej premávke bol primárne povinným subjektom na odstránenie prekážok cestnej premávky škodca (U.. P. X.). Sekundárne je povinný odstrániť prekážky správca komunikácie, a to na náklady škodcu. Ak však škodca odstránil vzniknutú prekážku prostredníctvom žalobcu, prípadnej náhrady nákladov na odstránenie prekážky sa mohol žalobca domáhať výlučne voči škodcovi.

35. Po preskúmaní veci na základe podaného odvolania žalobcu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie zistil v dostatočnom rozsahu skutkový stav veci potrebný pre rozhodnutie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191 ods. 1 C.s.p. a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil podľa § 220 ods. 2 C.s.p.

36. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil, keďže neboli naplnené odvolacie dôvody uvádzané žalobcom.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

38. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).